

der melk af. Het melk-serum van zure melk bevat meer gassen, namelijk 114 tot 172 cM<sup>3</sup> per liter, waarvan 77 tot 91 pCt. koolzuur zijn. Gecentrifugeerde melk bevatte per liter slechts 27 tot 54 cM<sup>3</sup>. gassen, daaronder 30 tot 67 volumen-procenten koolzuur, 2 tot 10 volumen-procenten zuurstof en 31 tot 59 volumen-procenten stikstof.

Bij het koken viel een aanzienlijk gasverlies te constateeren, dat voornamelijk het koolzuur betrof. Het gasgehalte daalde op 15 tot 19 cM<sup>3</sup> per liter. Bij het steriliseeren van de melk in gesloten flesschen ontstond dit gasverlies niet. De Schrijver is van meening, dat de onaangename kooksmak, welke aan de gesteriliseerde melk eigen is, moet worden toegeschreven aan het ontwijken van koolzuur bij het steriliseeren. Wil men de melk in open vaatwerk verhitten, ten einde de minimale sporen van zwavelwaterstof, welke bij het verhitten ontstaan, geheel te laten ontwijken, dan moet men, door later inperzen van koolzuur of van een gasmengsel, dat veel koolzuur en weinig dampkringslucht bevat, de verloren gegane gassen herstellen, ten einde den oorspronkelijken smaak der melk terug te krijgen (*Chemikerzeitung* Bd. 18; *Zeitschr. für Fleisch- und Milchhygiene*, Juni 1895).

W. C. SCHIMMEL.

---

## BOEKAANKONDIGING.

---

*Statistique démographique et médicale de l'agglomération Bruxelloise*, par le Dr. E. JANSSENS, Année 1894. (*Bulletin de l'Académie Royale de Médecine de Belgique*, Série IV, Tome IX, n<sup>o</sup>. 2).

De bekende Directeur van den Gezondheidsdienst van Brussel geeft in een aantal tabellen en enkele graphische voorstellingen een overzicht over sterfte, geboorte en huwelijken in die stad. Dit overzicht is uitvoeriger, dan dat wat Amsterdam publiceert. De lijst der ziekten is ook veel langer dan de Nederlandsche. Huwelijken, geboorten, sterfgevallen zijn zelfs naar de dagen gerangschikt. De statistici, die vergelijkingen willen maken, moeten het stuk lezen. Hier zij het volgende aangestipt: Van de 186 664 inwoners van Brussel stierven er 3556 = 19 pro mille; van deze stierven in de gasthuizen 927 = 26.1 pCt., en bovendien nog 378 „non résidents”. In eenige tabellen worden ook de cijfers voor de omliggende gemeenten, die met Brussel de „Agglomération Bruxelloise” vormen, opgegeven. Zeer belangwekkend is het tabelletje, waarin de ziekenbeweging in de verschillende ziekenhuizen wordt vermeld. Twee graphische voorstellingen toonen zoowel een vermeerdering van het sterftcijfer als van de sterfte aan besmettelijke ziekten aan.

SALTET.